

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Monika Roslan - Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 lutego 2022 r. w Warszawie

sprawy K. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o zwrot świadczenia uzupełniającego

na skutek odwołania K. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 21 września 2021 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

SSO Monika Roslan – Karasińska

UZASADNIENIE

K. T. w dniu 13 października 2021 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 września 2021 r., znak: (...) wnosząc o jej uchylenie. Odwołujący wskazał, że nie wyraża zgody na uchylenie decyzji z dnia 15 listopada 2019 r. przyznającej prawo do renty, ponieważ wysokość tego świadczenia jest wyższa niż przysługującej mu emerytury. Ubezpieczony wniósł zatem o przyznanie prawa do dalszego pobierania świadczenia rentowego, ponieważ wysokość emerytury jest niższa i mniej korzystna (odwołanie z dnia 13 października 2021 r., k. 3 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy wskazał, że odwołujący był uprawniony do świadczenia uzupełniającego w wysokości nie wyższej niż 500 złotych miesięcznie, w przypadku gdy wraz z innym pobieranym świadczeniem ich łączna wysokość nie przekracza 1.772,08 złotych. ZUS podniósł, że decyzją z dnia 20 września 2021 r. przyznał ubezpieczonemu emeryturę z urzędu od 5 sierpnia 2021 r., kiedy nabył uprawnienia zgodnie z art. 24a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz kolejną decyzją z tego samego dnia przeliczył świadczenie uzupełniające. Natomiast zaskarżoną decyzją z dnia 21 września 2021 r. organ rentowy zobowiązał odwołującego do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia uzupełniającego za okres od 5 sierpnia 2021 r. do 30 września 2021 r. w wysokości 126,47 złotych. W jego ocenie decyzje o przyznaniu świadczenia uzupełniającego i o jego przeliczeniu zawierały pouczenie o okolicznościach powodujących obowiązek zwrotu (odpowiedź na odwołanie z dnia 24 listopada 2021 r., k. 5-6 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. T., urodzony (...), złożył wniosek w dniu 30 czerwca 1977 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. o rentę inwalidzką, do której prawo uzyskał na mocy decyzji z dnia 6 października 1977 r., znak: (...) od 29 maja 1977 r. (wniosek z dnia 30 czerwca 1977 r. i decyzja z dnia 6 października 1977 r., k. 1 i 13 tom I akt ZUS).

Ubezpieczony złożył też wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 18 września 2019 r. o świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Po rozpoznaniu wniosku została wydana decyzja z dnia 10 października 2019 r., w której to ZUS przyznał wnioskującemu świadczenie uzupełniające w kwocie 500 złotych miesięcznie (wniosek z dnia 18 września 2019 r. i decyzja z dnia 10 października 2019 r., k. 1 i 4 tom II akt ZUS).

W ostatniej decyzji z dnia 15 listopada 2019 r., znak: I/20/045200620 organ rentowy ustalił odwołującemu prawo do renty od 1 sierpnia 2019 r. w wysokości 1.137,03 złotych. Dodatkowo do renty przysługiwał dodatek pielęgnacyjny od 1 sierpnia 2019 r. w wysokości 222,01 złotych oraz świadczenie uzupełniające od 1 października 2019 r. w wysokości 500 złotych (decyzja z dnia 15 listopada 2019 r., k. 15 tom III akt ZUS).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z dnia 20 września 2021 r., znak: (...) przyznał odwołującemu emeryturę z urzędu od 5 sierpnia 2021 r. na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 1.345,31 złotych wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym w wysokości 239,66 złotych. W związku z tym ubezpieczony został pozbawiony wypłaty renty. Tego samego dnia K. T. uzyskał prawo do świadczenia uzupełniającego w kwocie 426,77 złotych zgodnie z decyzją z dnia 20 września 2021 r., znak: (...) (decyzje z dnia 20 września 2021 r., k. 28-29 tom III akt ZUS).

Zaskarżoną decyzją z dnia 21 września 2021 r., znak: (...) organ rentowy stwierdził, że odwołujący pobrał nienależnie świadczenia uzupełniające za okres od 5 sierpnia 2021 r. do 30 września 2021 r. w łącznej kwocie 126,47 złotych z tytułu, którą został zobowiązany zwrócić na rachunek (...) Oddziału w W. (decyzja z dnia 21 września 2021 r., k. 33 tom III akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych, którego strony nie kwestionowały w toku postępowania sądowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. T. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 września 2021 r., znak: (...), jako niezasadne, zasługiwało na oddalenie.

Odwołujący zaskarżył decyzję zobowiązującą do zwrotu nienależnie pobranej części świadczenia uzupełniającego w kwocie 126,47 złotych za okres od 5 sierpnia 2021 r. do 30 września 2021 r. Ubezpieczony w treści odwołania nie wskazał żadnych zarzutów sugerujących błędne wyliczenie kwoty przez organ rentowy czy niezasadne zobowiązanie strony do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. Jednakże Sąd zdecydował się przeanalizować w tym zakresie prawidłowość wydanej decyzji przez ZUS.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2021 r., poz. 1842) zwanej dalej „ustawą uzupełniającą”, świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej przyznanej w okolicznościach, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.

z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą emerytalną”, zasiłku pielęgnacyjnego, dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716, z późn. zm.), dodatku osłonowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1), oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 1.750 złotych miesięcznie. Na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy uzupełniającej świadczenie uzupełniające przysługuje osobie uprawnionej w wysokości nie wyższej niż 500 złotych miesięcznie, przy czym łączna kwota świadczenia uzupełniającego i świadczeń, o których mowa w art. 2 ust. 2, nie może przekroczyć 1.750 zł miesięcznie, z zastrzeżeniem wyłączeń, o których mowa w art. 2 ust. 2.

Początkowo kwota graniczna wynosiła 1.600 złotych, po czym w kolejnych terminach waloryzacji emerytur i rent była podnoszona przez ustawodawcę, odpowiednio z dniem 1 marca 2020 r. - do kwoty 1.700 złotych oraz 1 marca 2021 r. - do kwoty 1.750 złotych, przy czym za sprawą wyższego niż zakładano wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2021 r., zgodnie z komunikatem Prezesa ZUS z dnia 26 lutego 2021 r. (Mon. Pol. poz. 223), ostatecznie wynosiła ona 1.772,08 złotych.

Z materiału dowodowego wynika, że początkowo w okresie od 5 sierpnia 2021 r. do 31 sierpnia 2021 r. świadczenie uzupełniające wypłacane było odwołującemu w kwocie 435,48 złotych, zaś od 1 września 2021 r. do 30 września 2021 r. w kwocie 500,00 złotych. Wysokość wypłaconego świadczenia uzupełniającego była uzależniona od pozostałych dochodów, które uzyskiwał odwołujący z tytułu renty. W związku z tym K. T. otrzymywał świadczenie w kwotach 435,48 złotych od 5 sierpnia 2021 r. do 31 sierpnia 2021 r. oraz 500 złotych od 1 września 2021 r. do 30 września 2021 r. Organ rentowy decyzją z dnia 20 września 2021 r. przyznał odwołującemu z urzędu prawo do emerytury począwszy od 5 sierpnia 2021 r. W związku z tym nastąpiła nadpłata, ponieważ K. T. powinien był otrzymać świadczenie uzupełniające w kwocie 382,24 złotych oraz w kwocie 426,77 złotych za odpowiednio pierwszy i drugi z w/w okresów. Dlatego też nadpłata wynosiła 53,24 złotych za sierpień 2021 r. oraz 73,23 złotych za wrzesień 2021 r.

W świetle art. 8 ust. 1 ustawy uzupełniającej osoba, która pobrała nienależnie świadczenie uzupełniające, jest obowiązana do jego zwrotu. Odwołujący nie kwestionował przedmiotowych wyliczeń, jak i konieczności obowiązku zwrotu części nienależnie pobranego świadczenia uzupełniającego. Jest to istotne z punktu widzenia złożonego odwołania. Ubezpieczony zarzucił w nim, że ustalona kwota emerytury jest niższa od renty, a co za tym idzie stanowi dla niego świadczenie mniej korzystne. W ocenie Sądu okoliczności związane z wydaną decyzją o zwrocie nienależnie pobranej części świadczenia uzupełniającego wskazują wprost, że wysokość renty była mniejsza niż nowo przyznanej emerytury. Organ rentowy ustalił odwołującemu prawo do renty od 1 sierpnia 2019 r. w wysokości 1.137,03 złotych. Tymczasem kwota emerytury od 5 sierpnia 2021 r. wynosiła 1.345,31 złotych. Waloryzacja renty, która miała miejsce w latach 2020-2021, nie skutkowałą zmianą wysokości świadczenia na tyle, aby było wyższe od przyznanej emerytury. Z decyzji z dnia 21 września 2021 r. wynika, że ustalone prawo do emerytury spowodowało konieczność zwrotu nienależnie pobranych świadczeń uzupełniających za okres od 5 sierpnia 2021 r. do 30 września 2021 r. w łącznej wysokości 126.47 złotych. Ustalony i niekwestionowany przez stronę odwołującą fakt ten oznacza, że wysokość emerytury była wyższa niż renty, co w konsekwencji spowodowało naliczenie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

Sąd jednocześnie zważył, że nawet przyjmując hipotetycznie, niższa wysokość emerytury od renty nie mogłaby skutkować zmianą rodzaju pobieranego świadczenia przez ubezpieczonego. Stosownie do art. 24a ust. 1 ustawy emerytalnej, emeryturę, o której mowa

w art. 24 tej ustawy, przyznaje się z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która osiągnęła wiek uprawniający do tej emerytury oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu albo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Przepis ten jest klarowny w swej treści i rodzi obowiązek przyznania przez ZUS automatycznie z urzędu prawa do emerytury renciście od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego, bez konieczności złożenia wniosku przez osobę uprawnioną. Przepis ten nie daje osobie uprawnionej możliwości wyboru późniejszej daty, od jakiej emerytura zostanie przyznana – poprzez złożenie wniosku w późniejszym terminie – gdyż jest ona przyznawana z urzędu, od

dnia osiągnięcia przez tę osobę powszechnego wieku emerytalnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18 marca 2021 r., III AUa 974/20).

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., jak w sentencji.